

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoCsp/16/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517204499
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8517204499.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanej D. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. K. XXX/XX, Z., o zaplatenie 599,07 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 26.04.2018, č. k. 1Csp/67/2017-130, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch II. a IV.
- II. Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„ I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 453,05 eur a úroky z omeškania:
- vo výške 5,05 % ročne zo sumy 47,26 eur za obdobie od 29.12.2015 do zaplatenia,
- vo výške 5,05 % ročne zo sumy 272,94 eur za obdobie od 27.1.2016 do zaplatenia,
- vo výške 5,05 % ročne zo sumy 104,62 eur za obdobie od 26.2.2016 do zaplatenia,
- vo výške 5 % ročne zo sumy 14,70 eur za obdobie od 31.3.2016 do zaplatenia,
- vo výške 5 % ročne zo sumy 13,53 eur za obdobie od 28.4.2016 do zaplatenia,
to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 40,- eur mesačne splatných vždy 25. dňa príslušného mesiaca počnúc splatnosťou prvej splátky v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

III. Žalobca má nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu zodpovedajúcom súdному poplatku zo žaloby, ktorý prislúcha na sumu týmto rozsudkom žalobcovi priznanej istiny, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. V prevyšujúcej časti súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, § 5 ods. 4, § 43 ods. 1 písm. a) a d) a ods. 12 písm. b) a § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1 až 3, § 54 ods. 1, § 524 ods. 1 a 2 a § 544 ods.1 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že čo sa týka pohľadávok postúpených žalobcovi a vyúčtovaných žalovanej za poskytnuté služby faktúrami vystavenými právnym predchodcom žalobcu, a to v rozsahu v akom ich žalobca v tomto konaní mal preukázané, že k ich úhrade zo strany žalovanej ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku nedošlo a preto ju zaviazal na ich zaplatenie, a to celkom k zaplateniu sumy 453,05 eura, pričom priznal žalobcovi i právo na zaplatenie z jednotlivých častí tejto istiny požadovaných úrokov z omeškania. Za nedôvodnú vyhodnotil súd prvej inštancie žalobu v celej časti požadovaného zaplatenia istiny vo výške 146,02 eura z titulu zmluvnej pokuty vyúčtovanej žalovanej právnym predchodcom žalobcu faktúrou VS XXXXXXXXXXXX z 8.10.2016, splatnou 25.10.2016 a v tejto časti žalobu zamietol. Uviedol, že v danom prípade išlo s ohľadom na povahu strán, ktoré uzavreli zmluvu o poskytovaní verejných služieb, o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle príslušnej všeobecnej právnej úpravy podľa Občianskeho zákonníka. Zmluvná pokuta podľa názoru súdu prvej inštancie nebola dohodnutá platne, nakoľko ustanovenia o nej boli súčasťou vopred právnym predchodcom žalobcu pripraveného textu Dodatku, ktorý žalovaná ako spotrebiteľ preukázateľne podľa jeho obsahu nemala ako ovplyvniť, resp. preukázateľne nemala v zmysle Dodatku a Zmluvy možnosť alternatívneho plnenia, na ktoré by sa zmluvná pokuta „nedojednávala“, resp. možnosť jej vylúčenia. Ďalej považoval za zrejmé že v danom prípade právny predchodca žalobcu zmluvný vzťah so žalovanou nijako relevantne neukončil - totiž vychádzajúc z obsahu faktúry VS XXXXXXXXXXXX z 08.04.2016 je zrejmé iba to, že došlo k prerušeniu poskytovania služieb - viď tam vyúčtovaný poplatok za „prerušenie služby - neplatenie“. Konštatoval, že nakoľko nebol pritom v tomto prípade preukázaný nijako samotný zánik zmluvy o poskytovaní verejných služieb a teda keďže ide o zmluvu spotrebiteľskú, možno s ohľadom na ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka prijať iba výklad, ktorý je pre žalovanú ako spotrebiteľa priaznivejší, a to ten, že pokiaľ samotný právny predpis - zákon č. 351/2011 Z.z. dáva v príslušnom zmluvnom vzťahu pri poskytovaní verejných služieb podľa neho podniku právo iba na prerušenie poskytovania služieb, a to až do zániku zmluvy o poskytovaní verejných služieb, nemožno počas takého stavu, ak preukázateľne nedošlo k zániku zmluvy o poskytovaní verejných služieb a teda poskytovanie služieb je len prerušené a možno teda ich po zaplatení dlžných súm obnoviť, nemožno za takého stavu požadovať od žalovanej ako spotrebiteľa súčasne i zaplatenie zmluvnej pokuty. Išlo by totiž podľa súdu prvej inštancie o duplicitný postih voči nej v súvislosti s nezaplatením ceny za poskytnuté služby za stavu, kedy samotná zmluva o poskytovaní verejných služieb nezanikla a poskytovanie služieb je žalovanej prerušené, oproti výslovne upravenému postihu podľa § 43 ods. 1 písm. d/ bodu 2. zákona č. 351/2011 Z.z. Navyše nemohol v spotrebiteľskom vzťahu akceptovať (z dôvodu zrejmej neprijateľnosti) zmluvnú pokutu pre prípad nezaplatenia ceny (bod. 3. časť „záväzkov viazanosti“ písm. c/ Dodatku) „na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od Zmluvy“ - teda už len pre prípad samotného „vzniku práva na odstúpenie“ hoci k jeho uplatneniu reálne nedôjde a navyše v zmysle úpravy v závere bodu 3. časti „zmluvná pokuta“ Dodatku má dôjsť k zániku dojednaného záväzku viazanosti „uhradením zmluvnej pokuty“. Rovnako tak považoval spôsob výpočtu zmluvnej pokuty v bode 3. Dodatku za zmatečný, čo pre priemerného spotrebiteľa nepochybne nedáva presnú a jasnú predstavu o správnom spôsobe výpočtu zmluvnej pokuty.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a 2 v spojení s § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súd prvej inštancie zohľadnil dôvody hodné osobitného zreteľa, a to jednak sociálnu situáciu žalovanej, ako aj skutočnosť, že právny zástupca žalobcu absolútne nedostatočne úplne popísal podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia, teda v zásade podal prostú formulárovú žalobu, kde ustálenie dôvodnosti a konkrétnych postúpených žalobcovi práv bolo možné iba rozsiahlym prepočítaním položiek v jednotlivých faktúrach. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania voči žalovanej iba v rozsahu zodpovedajúcom súdному poplatku zo žaloby (ktorý by bol povinný žalobca tak či tak uhradiť aj keby podal žalobu sám), ktorý prislúcha na sumu týmto rozsudkom žalobcovi priznanej istiny.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II. a IV. podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní uviedol, že účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hroznou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku, dojednaná zmluvná pokuta má teda predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná). Právny predchodca žalobcu a žalovaná si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, ktorý je definovaný v bode 3. Dodatku, a ktorý o. i. podľa písm. c/ tohto odseku je: nezaplatenie ceny za poskytnuté služby účastníka do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od zmluvy. Záväzkov účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb je definovaný

aj v odseku 1 písm. b/ Dodatku. Žalovaná sa dostala do omeškania s platením faktúr za poskytované služby. Porušila svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi dohodnuté zmluvné plnenia. Zároveň žalovaná uvedenú skutočnosť nijakým spôsobom nerozporovala a ani nepreukázala. Súd prvej inštancie toto porušenie povinnosti vôbec nezohľadnil. Žalobca mal ďalej za to, že odôvodnenie rozsudku nereflektuje požiadavku v zmysle § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, kde súd prvej inštancie naproti tomu pristúpil k hodnoteniu predmetnej zmluvnej podmienky čisto vo všeobecnej rovine, keď sa nárokom na zmluvnú pokutu nezaoberal s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Zmluvná pokuta okrem funkcie prevenčnej, plní ďalej funkciu reparačnú (uhradzovaciu) a taktiež predstavuje sankciu pre toho, kto porušil povinnosť. Zabezpečovaciu funkciu plní zmluvná pokuta len tým, že hrozba majetkovej sankcie motivuje dlžníka, aby včas a riadne splnil svoju povinnosť. Rovnako nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že zmluvná pokuta nie je v danom prípade výsledkom individuálneho dojednania účastníkov. Spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaná mala možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Dohoda o zmluvnej pokute má povahu dohody o paušalizovanej náhrade škody. Rovnako sa žalobca nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o tom, že zmluvná pokuta nezohľadňuje rozsah porušenia povinnosti. Žalovanej bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 146,02 eura, so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bola žalovaná ešte pripojená (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnila. Zmluvná pokuta bola teda v dodatku vyjadrená regresívnym spôsobom čo znamená, že základ zmluvnej pokuty (vyjadrený v Dodatku) sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, tzn. do doby do prerušenia poskytovania služieb. Podporne poukázal napr. na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.10.2017, sp. zn. 19Co/142/2016 a rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.08.2017, sp. zn. 4Csp/24/2016 a rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 27.10.2017, 7C/256/2016.

6. Žalobca sa ďalej nestotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého mu priznal právo na náhradu trov konania iba v rozsahu zodpovedajúcom súdnemu poplatku zo žaloby z dôvodu, že ten by bol povinný zaplatiť aj keby podal žalobu bez právneho zastúpenia. Uviedol, že vo veci vykonal a následne si uplatnil len úkony nevyhnutne potrebné na dosiahnutie úspechu vo veci, nakoľko možno dôvodne predpokladať, že inou ako súdnou cestou by sa nedomohol poskytnutých peňažných prostriedkov. Žalovaná si bola vedomá svojich záväzkov, na čo bola upozornená viacerými výzvami, ktorými bola vyzvaná k dobrovoľnej úhrade dlžnej sumy. Napriek tomu žalovaná dlžnú sumu v stanovenej dobe neuhradila. Podľa žalobcu v danej veci neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo dôvodné nepriznať úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s úspešným uplatnením práva na súde. Podľa jeho názoru uvedeným rozhodnutím boli porušené princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy SR, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu, majetok a právnu pomoc. Pokiaľ ide o zhoršenú finančnú situáciu žalovanej, tá bola zohľadnená tým, že žalovanej bolo umožnené splácať dlh v splátkach. Na základe uvedeného navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a jeho žalobnému návrhu vyhovieť v celom rozsahu, alternatívne ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednaný spor aj správne právne posúdil. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalobcu, teda súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu totiž postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a májúc na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám sporu

poskytol v požadovanej kvalite. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu dopĺňa nasledovné.

9. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol, ako aj výrok o trovách konania. Keďže výrok, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovieň ohľadne poplatkov za poskytnuté telekomunikačné služby žalovaná v odvolaní nenapadla, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

10. Žalobca tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

11. Je nepochybné, že právny predchodca žalobcu (Slovak Telekom, a. s.) a žalovaná medzi sebou uzatvorili dňa 21.11.2015 Dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb uzavretej toho istého dňa podľa zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, z ktorej pre zúčastnené strany vznikli práva a povinnosti. Na základe Dodatku spoločnosť Slovak Telekom a. s. sa zaviazala poskytovať žalovanej telekomunikačné služby a žalovaná zaplatiť za poskytnuté telekomunikačné služby cenu stanovenú v Dodatku a v Cenníku. Žalobca odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2017 v spojení s Dodatkom k tejto zmluve zo dňa 11.09.2017, uzavretej medzi spoločnosťou Slovak Telekom, a. s. a žalobcom.

12. Žalobca sa okrem iného v tomto konaní domáhal zaplatenia sumy 146,02 eura titulom zmluvnej pokuty, ktorá bola vyúčtovaná žalovanej na základe faktúry č. XXXXXXXXXX so splatnosťou 25.10.2016. V zmysle Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 21.11.2015 je výška zmluvnej pokuty 180 eur, pričom v zátvorke za uvedenou sumou je uvedený základ - počiatočná suma, ktorá sa bude znižovať. Tá je vypočítaná podľa vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia Zmluvy v dôsledku porušenia záväzku viazanosti alebo do dňa prerušenia poskytovania telekomunikačných služieb. Za každý deň plnenia zmluvy sa teda základ pomerne ponížuje.

13. Odvolací súd konštatuje, že zmluvná pokuta je zmluvou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali a to aj v prípade, ak porušením zmluvných povinností nevznikne druhej strane škoda. Jej funkcia spočíva v hrozbe zaplatiť určitú dohodnutú sumu, keď povinný svoj záväzok nespĺní riadne a včas. Úlohou zmluvnej pokuty je viesť k splneniu povinností zo strany účastníkov. Zmluvnú pokutu možno dohodnúť pre prípad, že k splneniu záväzku dohodnutého v zmluve nedôjde vôbec alebo iba čiastočne, prípadne ak dôjde k porušeniu akejkolvek zmluvnej povinnosti. Keďže záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Za predpokladu, že ku vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky záväzku akcesorického.

14. Odvolací súd vo vzťahu k Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že má charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

15. Rovnako je potrebné vyhodnocovať aj ustanovenia upravujúce zmluvnú pokutu. Aj dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou formulárovej zmluvy vyhotovenej žalobcom. Aj odvolací súd má za to, že dojednanie o zmluvnej pokute nachádzajúce sa v ustanoveniach Dodatku k tejto zmluve nebolo individuálne dohodnuté v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je potrebné poukázať aj na § 53ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

16. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb bez možnosti voľby jej prijatia

alebo odmietnutia. Vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenenia v texte právneho úkonu - Dodatku zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzórna a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“. Odvolateľ vôbec nepreukázal opak v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda platí prezumpcia predpokladaná zákonom, že sa nejedná o individuálne dojednanú podmienku.

17. Podľa § 43 ods. 1 písm. d) bod 2. zákona č. 351/2011 Z.z. (v znení platnom a účinnom v čase uzavretia Zmluvy o poskytovaní verejných služieb a Dodatku), podnik má právo dočasne prerušiť alebo obmedziť poskytovanie verejnej služby z dôvodu nezaplatenia splatnej sumy za verejnú službu v lehote upravenej v zmluve o poskytovaní verejných služieb, a to až do jej zaplataenia alebo do zániku zmluvy o poskytovaní verejných služieb; dočasne prerušiť poskytovanie verejnej služby možno iba po predchádzajúcom náležitom upozornení a uplynutí primeranej lehoty určenej na zaplataenie.

18. V prejednavanej veci si žalobca uplatnil nárok na zaplataenie zmluvnej pokuty z dôvodu porušenia záväzku viazanosti pre nezaplataenie ceny za poskytnuté služby účastníkom do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od zmluvy.

19. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že pokiaľ zákon č. 351/2011 Z. z. v ustanovení § 43 ods. 1 písm. d) bod 2 umožňoval podniku iba právo na dočasné prerušenie alebo obmedzenie poskytovania služieb v prípade nezaplatenia dlžnej splatnej sumy v lehote upravenej v zmluve o poskytnutí verejných služieb, a to do jej zaplataenia alebo zániku, čo žalobca nepreukázal, nie je možné žiadať od žalovanej zároveň aj zaplataenie zmluvnej pokuty. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, išlo by o dvojnásobný postih voči spotrebiteľovi vo vzťahu k včasnému nezaplataeniu ceny za poskytnuté služby.

20. Žalobca v danom prípade nepredložil žiadny listinný dôkaz, ktorý by preukazoval ukončenie zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami podľa čl. 6 ods. 2 Všeobecných podmienok pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti Slovak Telekom a.s. Súd poukazuje na znenie ust. § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne. Zmluva o poskytovaní verejných služieb a jej dodatok boli uzatvorené písomne. Žalobca však súdu žiadnym relevantným listinným dôkazom nepreukázal, že došlo k zániku zmluvy o poskytovaní verejných služieb. V prejednavanej veci bolo dokazovaním súdu prvej inštancie preukázané len to, že zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo len k prerušeniu poskytovania služieb pre žalovanú.

21. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. V prípade, ak dôjde pri výklade o obsahu spotrebiteľskej zmluvy (čo je daný prípad) k pochybnostiam vzhľadom na ich nejednoznačné alebo nejasné vyjadrenie, je potrebné vždy výklad uskutočniť na prospech spotrebiteľa, ktorého treba v tomto vzťahu považovať za „slabšiu stranu“ zmluvného vzťahu.

22. Rovnako dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplataenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci denné klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Nezaplataením ceny sa rozumie neuhradenie ceny poskytnutých služieb v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu napr. z vyúčtovanej sumy neuhradí 1 euro. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby, výšku pohľadávky takto vzniknutej vôbec nezohľadňuje. Okrem toho výška zmluvnej pokuty sa znižuje iba do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia ceny za poskytnuté služby. Prerúšením poskytovania služieb k zániku zmluvného vzťahu nedochádza. Nemožno preto vylúčiť následne uhradenie dlžného záväzku zo strany spotrebiteľa a opätovné obnovenie

poskytovania služieb. Táto okolnosť majúca podstatný vplyv na výšku zmluvnej pokuty zohľadnená nebola. Zmluvná pokuta tak ako bola dojednaná teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb.

23. Nemožno akceptovať odvolacie námietky žalobcu, ktorý sa odvoláva na to, že maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny. Tieto inštitúty nemožno navzájom zamieňať a je vecou obchodnej politiky žalobcu, že poskytol zľavu z mobilného telefónu, ktorý v súvislosti s uzavretím predmetnej zmluvy o pripojení žalovanému odpredal. Výška zmluvnej pokuty tak ako ju stanovil žalobca však s touto zľavou vôbec nesúvisí. Zmluvná pokuta sa viaže na porušenie konkrétnych povinností žalovaného ako spotrebiteľa. Okolnosť, že žalovaný nebol žiadnym spôsobom povinný alebo nútený uzatvoriť dodatok k zmluve o pripojení, ktorým mu bol predmetný mobilný telefón poskytnutý nemá vo vzťahu k výške a funkcií zmluvnej pokuty právny význam.

24. Pokiaľ ide o odvolateľom citované rozhodnutia iných súdov, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že dané rozhodnutia by boli zohľadniteľné, len ak by došlo k rozhodnutiu v dovolacom konaní pred súdom vyššej inštancie.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

27. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

28. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany.

29. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že sú tu dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalobcovi okrem súdneho poplatku. Vychádzajúc z obsahu žaloby nepochybné ide zo strany žalobcu o rutinnú záležitosť, kde pri podaní žaloby sa jedine mení výška sumy, číslo faktúry a meno strany sporu. V danom prípade bola pohľadávka uplatnená zo spotrebiteľskej zmluvy formulárovou žalobou, ktorá má podobu rôznych žalobcom zavedených vzorových podaní len minimálne odlišných osobou strany sporu a predmetom konania, v ktorých všetky ostatné údaje a tvrdenia možno považovať za všeobecne uplatniteľné vo všetkých podobných sporoch. Zároveň bola zo strany prvej inštancie zohľadnená aj nepriaznivá majetková situácia žalovanej, ktorá je slobodnou matkou s jednoročným synom s príjmom v podobe rodičovského príspevku vo výške 238 eur, ako vyplynulo z jej výpovede pred súdom prvej inštancie. Uloženie povinnosti nahradit' žalobcovi trovy konania by mohlo negatívnym spôsobom ovplyvniť sociálnu a finančnú sféru žalovanej a ohroziť jej schopnosť uspokojovať jej základné životné potreby. Na druhej strane žalobca je obchodná spoločnosť s aktívami vo výške 45.333.435 eur a ziskom 3.265.878 eur za rok 2019 (údaje z webovej stránky <https://www.finstat.sk/35724803>). Nepriznanie náhrady trov konania preto nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť jeho ďalšiu činnosť, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu.

30. Odvolací súd zastáva názor, že v žiadnej právnej veci sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa ho nedotkne. Aplikácia praxe práve nepriaznivú sociálnu situáciu strany sporu považuje za relevantnú na účely aplikácie § 257 CSP. Ani predmetnú vec nemožno vylúčiť z aplikácie uvedeného zmierňujúceho ustanovenia. Za tohto stavu odvolací súd považoval za spravodlivé, aby si náklady, ktoré mu v súvislosti s týmto konaním vznikli, hradil žalobca sám.

31. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku II. a výroku IV. o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

32. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaná bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).